

den ene staar slet ikke nærmere ved os end den anden. Der er fremkommet en anden Betragtning, som jeg maa tillade mig at sige nogle Ord om. Jeg tillod mig nemlig igaar at udtale, at jeg, uden i mindste Maade at indlade mig paa Spørgsmaalet om disse Jernbaners øvrige gode Egenstaber, dog fra mit Standpunkt som Finansminister ikke kunde betragte dem som et Aktiv, og — ja, mine Herrer, vi forstaa hinanden meget godt — ved et Aktiv forstaaer jeg en Eiendom, som giver en aarlig Rente. Der er herimod fra flere ærede Rigsdagsmænds Side gjort en Bemærkning, som i og for sig er ganske rigtig, nemlig den, at disse Jernbaner ville blive anlagte for en ikke ubetydelig mindre Udgift pr. Mil end den Bane, til hvilken jeg henviste, nemlig den, som ligger Best. for Viborg. Dette er meget rigtigt, men jeg tror, at de Herrer, som gjorde denne Bemærkning, ved nærmere Overlæg ville se, at det slet ikke forandrer mit Standpunkt, thi Grunden, hvorfor jeg ikke tror, at vi kunne betragte disse Jernbaner som et Aktiv, er den, at saadanne Jernbaner slet ikke give noget Overflud, de dække ikke engang deres egne Driftsudgifter. Derfor, mine Herrer, kunne vi ikke betragte dem som et Aktiv, thi enten de have kostet 1 Million eller 2 Millioner at anlægge, ere de, naar de ikke give noget Overflud, ikke noget Aktiv. Det er først, naar de give et Overflud, at man kan henregne dem til Aktivernes Klasse, men indtil vi komme til dette Punkt, er Spørgsmaalet, hvorledes vi da skulle betragte dem, og da er det, mine Herrer, jeg siger, at vi maa betragte dem som andre Foranstaltninger til offentlig Nytte; vi maa i finansiel Henseende behandle dem paa samme Maade, som vi gjøre ved saadanne Foranstaltninger, og jeg siger da: Lader os holde os til, hvorledes vi ere gaaede frem for. Det, hvormed vi efter min Mening nærmest kunne sammenligne disse Jernbaner, saaledes, som de nu stille sig for os, er de offentlige Landeveje; det er en lignende Foranstaltning. Vi have

anlagt dem til offentlig Nytte for derigjennem at befordre Samfærdselen og almindeligt Velvære i Landet, og vi have afholdt de dermed forbundne Udgifter, men ikke gennem Laan eller andre beslidte Foranstaltninger trukket paa Fremtiden, for at faae saadanne Arbejder udførte. Derfor, mine Herrer, siger jeg, at det, at ville betragte disse Baner som et Aktiv, er ikke rigtigt; man bør stille dem hen i Klasse med de offentlige Arbejder, som vi ellers udføre, og man bør behandle dem paa samme Maade; da tror jeg, at vi ere paa et rigtigt Standpunkt i denne Henseende. Spørgsmaalet er nu, hvorledes vi skulle tilvejebringe de Midler, som dertil ere fornødne, og der er fremkommet flere Tanker fra ærede Medlemmer om at sætte noget Andet istedetfor det, som jeg har tilladt mig at foreslaa, nemlig Benyttelsen af extraordinære Resourcer, dels Realisering af vore Beholdninger, dels Skatten. Ærede Medlemmer have antydet, at man maasse kunde undgaa denne Skat, selv om man ikke vilde gribe til, hvad der blev anført igaar, nemlig at realisere flere af Beholdningerne, idet man enten kunde benytte Kreditbeviser eller Laan. Jeg siger, at jeg ikke paa nogen Maade kan finde nogen af disse Metoder rigtig. Kreditbeviser have den Ulempe, at de kun føre til en Opsættelse, og vi kunne ligesaagodt til næste Aar indfri Kreditbeviserne, som vi kunne indfri dem eet eller to Aar senere. Vi komme vanskeligt til et Tidspunkt, hvor Forholdene i denne Henseende ere mere betryggende, end de nu ere, og jeg kalder det ikke nogen Udvei at opsætte en Ting, naar der ikke i Dieblisset er særegne Forhold tilstede, som gjøre en Opsættelse tilraadelig; det er i mine Dine en uheldig finansiel Politikk; man skal netop gribe Dieblisset til at afgjøre sine Forpligtelser, for at have den Ro, som i det Hele er nødvendig og vigtig for at kunne foretage den Slags Operationer. Det andet Raad, der er givet, nemlig at stifte et Laan, anser jeg ligeledes for meget uheldigt. Det er efter al Sandsynlighed den